

· Η νέα αὕτη είναι δινεψιά μου, εἶπεν ή πλικιωμένη γυνή. Πατήρ της ήτο ό ἐν 'Αθηναῖς φιλόσοφος Λεόντιος, ὅστις ἀποθνήσκων διέθηκεν εἰς τοὺς δύο ἀδελφούς αὐτῆς δὶς τὸν περιουσίαν του, κακροδοτήσας μόνον ἑκατὸν χρυσᾶ νομίσματα εἰς αὐτὴν· οἱ ἀδελφοὶ της τὸν ἀπέβαλον τῆς πατρικῆς της οἰκίας καὶ πλαγκάσθην νὰ καταφύγῃ πρὸς τὴν ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ὥστε ἐπικαλεσθῇ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην Σας. — Πολὺ ἀσπλαγχνος πατήρ, εἶπεν ή Λύγουστα, ἀποτεινούμενος πρὸς τὴν νέαν καὶ ἐπιθυμοῦσα ν' ἀκούσῃ τὸν ὄμιλον της.

— Δέγ τολμῶ, Μεγαλειότατη, ὡς ἀπέδωσθω τοιαύτην κατηγορίαν εἰς τὸν πατέρα μου, ἀπεκρίθη μὲ φωνὴν τρέμουσαν ή 'Αθηναῖς, ὅστις μέχρι τοῦ θανάτου του πάντοτε ἔδεικνε δείγματα φιλοστογίας καὶ ἀγαθότητος πρὸς ἐμέ. 'Ενῷ μὲ πάγαπα καθ' ὑπερβολῆν, ἐνῷ ἐθρόντισε πολὺ διὰ τὴν ἀνατυφὴν καὶ παιδείαν μου, ἐνῷ προσεπάθει πάντοτε νὰ μ' ἀποκαταστήσῃ εὔτυκτη, δὲν ήτο ποτὲ δυνατὸν νὰ ματαιώσῃ δῆλους τοὺς ἀγαθούς τούτους σκοπούς κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου του.

(⁴ Επειταὶ τὸ τέλος).

N. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ.

TO EN BIENNII: ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΦΥΣΙΟΛΟΓΩΝ

Ἐν τῷ τμήματι τῆς φυσιολογίας ἐγένεντο ἀνακοινώσεις πλείστων πραγμάτων περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἐνεργείας ἐκάστου τμήματος τοῦ ἐγκεφάλου. Κατὰ ταύτας ὁ ἐκ Πράγας καθηγητῆς Πίκη, ἐκτελῶν πειράματα

^{*)} "Ιδε ἀριθ. 45, σελ. 899.

τι οἱ σοφοὶ συγκατῶνται καὶ ἀλλήλους προσαγορεύουσιν. Ὁποῖον μεγαλεῖον λαζοῦ, τούτου ἐπιτυχόντος!

Εἶναι γνωστοὶ οἱ δέκα καὶ ἕξ τόροι τοῦ 'Εγκυλοπαιδικοῦ λεξικοῦ Pierre Larousse ἐπιγραφούμενου Grand Dictionnaire universel du XIXe siècle. Ἀνεγέρθεντος ἀρτὶ ἐν τῇ γενεθλίῳ πόλει τοῦ διευθυντοῦ τοῦ μεγάλου τούτου ἔργου Pierre Larousse μηνημένοι, ὁ ἀρχισυντάκτης τοῦ Figaro κ. Francis Magnard ἀχρέωσε τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ δελτίον τῆς 5)17 86^{ου} τῷ ἔργῳ τοῦ ἀνδρὸς τούτου. Οὗτος περὶ τοῦ λεξικοῦ ἐν ἀλλοις λέγει καὶ τάδε: « Παρὰ τὰς ἀτελείας, παρὰ τὰς πλάνας ἐν τοῖς γεγονόσι καὶ τὰς κρίσειν, αἴτινες δυνατὸν νὰ παρεισθῶσιν ἐν τοσούτῳ πολυτόμῳ ἔργῳ, τὸ Μέγα Λεξικὸν παραμένει οὐχ ἡττον ἔργον ἐξόγως ὡφελιμον, βοήθημα σχεδὸν ἀπαραίτητον παντὶ γράφοντι ». Η κρίσις αὕτη τοῦ διαπρεποῦς ἀρχισυντάκτου τοῦ Figaro φαίνεται ἡμῖν δρυστάτη καὶ δικαιοτάτη. Προσειμένου περὶ ἐγκυλοπαιδικοῦ λεξικοῦ διεῖλει τις πάντοτε μετ' ἐπιφυλάξεως νὰ ποιῆται γρῖσιν αὐτοῦ πραγματείαν δὲ συντάσσων νὰ

ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Χερνχάζερ, κατώρθωσε διὰ τῆς καταστροφῆς μικρῶν τηματῶν τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς χιτῶνος νὰ προκαλέσῃ παρὰ τοῖς ζώοις παραμορφώσεις τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου, ἐπεκταθείσας μέχρι τοῦ ἐγκεφάλου, ἐκ τῶν δοκιμῶν δὲ τούτων ἐξήγθησαν συμπεράσματα περὶ τῆς μεταδόσεως τοῦ αἰσθήματος τῆς ὄρασεως. Εἰς τὸ ἔδαφος τοῦτο τῆς ἀνατομικῆς πειραματικῆς φυσιολογίας τοῦ ἐγκεφάλου ἀνήκει καὶ ἡ ἐν τῷ λαρυγγολογικῷ τμήματι ἀνακοίνωσις τοῦ καθηγητοῦ Όγοδῆ (Βουδαπέστης) περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ φωνητικοῦ κέντρου ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ. Ο ἐκ Βερολίνου Κράουζε πρὸ ἐτῶν ἀνεῦρε τὸ κέντρον τῆς κινήσεως τῶν φωνητικῶν χορδῶν ἐν τῷ κυριώτερον ἐγκεφάλῳ. "Ηδη ὁ καθηγητής Όγοδῆ διὰ δοκιμῶν ἐπὶ κυναρίων, ἐφαρμοσθεῖσῶν ἐπὶ θέσεως, λίχνη ἐγγύς τῷ νωτικῷ μυελῷ κειμένης, ἀνεῦρε φωνητικὸν κέντρον μικρὸν ἀνωθεν τοῦ προμήκους μυελοῦ, κέντρον, ἡ τραυμάτισις τοῦ ὄποιου δι' ἐγκοπῆς συνεπάγεται πλήρη ἀπώλειαν τῆς φωνῆς. Ωσαύτως καὶ ὁ ἐκ Τυβίγγης καθηγητῆς Γκρούτσνερ ὡμίλησε περὶ τοῦ διὰ δοκιμῶν, ἐπὶ ζώων γενομένων, ὑπ' αὐτοῦ παρατηρηθέντος φαινομένου τῆς « ἀντιπερισταλτικῆς », καθ' ὃ ὁ ἐντερικὸς σωλὴν ἐκτελεῖ τὴν πέψιν οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ στόματος πρὸς τὰ ἔντερα, ἀλλὰ καὶ ἀντιθέτως, διότι παρετηρήθη ὅτι θεραπεικαὶ οὐσίαι, εἰσαγθεῖσαι δι' ἑτέρας ὅδους εἰς τὰ ἔντερα, ἀνευρέθησαν βραδύτερον ἐν καταστάσει πέψεως ἐν τῷ στομάχῳ.

Ἐν τῷ τμήματι τῆς φυλακτρικῆς καὶ τῆς νευρολογίας ἐγένοντο σφοδραὶ συζητήσεις, καθ' ἀρτὸς δόκτωρ Γκρόσμαν ἐπραγματεύσατο τὸ ζητήμα τῆς δι' ὑποθολής (suggestion) θεραπείας παραλύσεων, βασιζόμενων ἐπὶ ὄργανοιν βάσεων, καταπολεμήσας τὴν γνώμην, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφρυμοσθῇ ἡ ὑπνωτικὴ ὑποθολὴ πρὸς θεραπείαν ὁργανικῶν παραλύσεων, καὶ εἰπὼν ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ κατεστραμμένην νεῦρη διὰ τῆς θεραπευτι-

άνατρέχη εἰς εἰδικὰ συγγράμματα· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα λεξικὰ πολλάκις χρησιμεύουσιν ὡς ἀφετηρία πρὸς οἰκοδομὴν ὅλου ἔργου, παρέχοντα ἀρκούσας πληροφορίας.

Καὶ αὖθις δὲ τάφος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἀνασκαλίζεται. Ο Μάξης δὲ Ζογκέβ ἀνακοινοῦται: ἐν τῇ Δίγυπτιακῇ Ἐπιθεωρήσει πληροφορίας τινὰς περὶ τῆς πιθανῆς καὶ αὐτὸν θέσεως ἐν ἥκεῖται δὲ τάφος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἀλλὰ περὶ τούτου πολλάκις ποικίλαι εἴησαν γνώμαι, καὶ τις δὲ τῶν ἐν τῷ Αὐτοκρατορικῷ Μουσείῳ ἀποκειμένων σαρκοφάγων, διὰ λαμπρότατος, ὡς τοῦ μεγάλου κατακτητοῦ ὑπό τινων ἐλογίσθη τὸ κατ' ἄρχας. Εἶναι ἀληθὲς ὅμως ὅτι δὲ κ. Μάξης δὲ Ζογκέβ φαίνεται ἐπιψυλακτικός, δὲν ἐξαγγέλλει δὲ τὴν γνώμην αὐτοῦ ὡς ἀνακάλυψιν, ὡς ἐγένετο ὄλλοτε περὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἐν τοιούτοις ζητήμασι πάντοτε ἡ ἐπιφύλαξις ἐπιβάλλεται.

τικής ταύτης μεθόδου ἀναγεννῶνται. Πρὸς τούτοις εἶπεν ὅτι διὰ τῆς ὑποβολῆς εἶναι δύνατὸν νὰ ἐπενεγχθῶσιν ἀνατομικαὶ ἐπὶ τοῦ δέρματος μεταβολαί, διότι κατώρθωσεν ὅπως, σημειῶν μόνον ἐπὶ τοῦ δέρματος γράμματα καὶ τὴν ὑποβολὴν ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου ἐφαρμόζων, καταστήσῃ διακριτὰ τὰ ἔχην αὐτῶν ἀπὸ τοῦ πέριξ δέρματος. Ο κ. Γκρόσμαν προσέθετο ὅτι διὰ τοῦ ὑπωνυμοῦ δύνατὸν νὰ θεραπευθῇ ὄλοσχερῶς καὶ ἡ ἀποπληξία, ἣντις προκάλει ἐφυλισμὸν τῶν κατιόντων νεύρων. Ἐν τέλει ὁ κ. Γκρόσμαν ἀνέφερεν ὅτι διὰ τοῦ ὑπωνυμοῦ κατώρθωσεν ἵνα γυνή, 94 ἔτῶν ἡλικίαν ἀγουσα καὶ κατακειμένη ἀκίνητος ἔνεκα προσθολῆς ἀποπληξίας, ἐγερθῇ καὶ περιπατήῃ ἐν τῷ δωματίῳ.

Μετά τινα διάλεξις τοῦ καθηγητοῦ Φορέλ (Ζυρίχης) περὶ τῆς δι' ὑποβολῆς θεραπείας, τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ ἐκ Βερολίνου καθηγητὴς Ζόλλυ, ὅπως ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς ἀνωτέρους. Οὗτος διεμαρτυρήθη κατὰ τοῦ ὅτι ἡ ὑποβολὴ ταύτης εται πρὸς τὴν φυσικὴν θεραπείαν, ὡς καὶ κατὰ τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι διὰ τῆς ὑποβολῆς εἰσήχθη νέος παράγων ἐν τῇ θεραπευτικῇ. Ἐτέρα σύγχυσις εἶναι, εἰπε, τὸ ὅτι ἡ ὑποβολὴ καὶ ὁ ὑπωνυμός θεωροῦνται ὡς ἴσοδύναμα. Ἐπὶ τῇ παρατηρήσει τοῦ Ζόλλυ, ὅτι ὁ τοῦ μυστικισμοῦ χαρακτήρα ἐπενεργεῖ ὀλεθρίως ἐπὶ τῆς φαντασίας τοῦ εἰς τὴν μέθοδον ταύτην ὑποβαλλομένου, ὁ κ. Φορέλ ἀπήντησεν: «Ἡ ὑποβολὴ εἶναι ἴδιότης ἀτομική. Δὲν θέλομεν νὰ εἴμεθα μυστικισταί, ὁ δὲ μυστικισμὸς οὐδένα ἔχθρὸν μεγαλείτερον ἡμῶν ἔχει· τὸ σύστημα τῆς ὑποβολῆς ἔπληξε καιρίως τὸν μυστικισμόν, διότι ἐπέχυσε φῶς ἐπὶ τῶν μεγίστων ἀσφαιρίων».

Ἐν τῷ τμήματι τῆς στρατιωτικῆς ὑγιεινῆς ὁ δόκτωρ Γιάντσεν ὡμίλησε περὶ ψυχικῶν νοσημάτων, ἐν τῷ τμήματι τῆς ὁδοντοϊατρικῆς ὁ δόκτωρ Κλέμιχ εἶπεν ὅτι λίαν αὔστηρῶς ἐξαγοράζονται αἱ διὰ τῆς ἀναισθησίας ἐπιζητούμεναι ἀνώδυνοι ὁδοντοϊατρικαὶ ἐνέργειαι, ἐνῷ τούναντίον ὁ ὑπωνυμός καὶ ἡ ὑποβολὴ καταστέλλουσιν ὄλοσχερῶς τοὺς πόνους ἢ ἐλαττούσιν αὐτούς. Εἰς τὰς δηλώσεις ταύτας ἀπαντῶν ὁ δόκτωρ Μπλάχσταϊνερ εἶπεν ὅτι ὁ προλαθήσας λίαν ἐλαφρῆ τῇ καρδίᾳ ἐπέκρινε τὴν ἀξίαν τῆς κοκαΐνης, διότι ἀπὸ τοῦ 1878 μετεχείρισθη (ὁ Μπλάχσταϊνερ) 750 γραμμάρια κοκαΐνης, τὰ δὲ διὰ τὴν ἀναισθησίαν πλεονεκτήματα ταύτης οὐδεὶς χειρουργὸς ἀρκεῖται.

Ἐν τῷ τμήματι τῆς φαρμακευτικῆς ὁ καθηγητὴς Τίρος ωμίλησε περὶ τῶν προϊόντων τῶν ἐκκρίσεων καὶ τῆς χημικῆς αὐτῶν συνθέσεως.

Ἐν τῷ αὐτῷ τμήματι τῇ ἐπιούσῃ ὁ καθηγητὸς δόκτωρ Ἀδόλφος Ζόλ (Βιέννης) ωμίλησε περὶ «πειραμάτων ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον χρησιμοποιουμένων μεθόδων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως σακχάρου ἐν τῷ οὖρῳ».

Ἐν τῷ τμήματι τῆς λουτρολογίας ὁ αὐτοκρατορικὸς σύμβουλος δόκτωρ Σφάιμπερ (Βιέννης) ωμίλησε περὶ τῆς θεραπείας χρονίων δυσκοιλιῶν καὶ πεπτικῶν διαταράξεων διὰ χειρομαλάξεως (massage) καὶ θεραπευτικῆς γυμναστικῆς. Ἐν τῷ αὐτῷ τμήματι ωμίλησεν ὁ ἐκ

Βιέννης Μαξιμιλιανὸς Ρότ, περὶ τῆς «νεωτέρας μηχανοθεραπευτικῆς καὶ τῆς μεθόδου τοῦ Τσάνδερ».

Ἐν τῷ τμήματι τῆς γεωδαισίας καὶ χαρτογραφίας ὁ ἐκ Βιέννης Χάρτεντουρ ωμίλησε περὶ τῆς γεωγραφικῆς τῶν λαῶν καὶ τῶν γλωσσῶν ἐν Εὐρώπῃ κατανομῆς.

Τὸ τμῆμα τῆς ἀστρονομίας ἀντὶ τῆς μετὰ μετρητορίαν συνεδρίας ἔξεδραμε μετ' ἄλλων μελῶν τοῦ συνεδρίου εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον, διαμεινάντων αὐτόθι μέχρι τῆς νυκτός.

Τῇ 16]28 σεπτεμβρίου συνεκροτήθη ἡ τρίτη καὶ τελευταία γενικὴ συνεδρία, καθ' ἥν ἐν ἄλλοις ὁ ιατρικὸς σύμβουλος Καίλικερ ωμίλησε «περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς φυσιολογικῆς σημασίας τοῦ συμπαθητικοῦ νευρικοῦ συστήματος». Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Καίλικερ ἦν ἐμβριθεστάτη καὶ μόνον ὑπὸ λίχν εἰδικῶν καταληπτὴ μετὰ λατινικῶν ὄρων καὶ τούτου δ' ἔνεκα παρέχομεν ταύτης τὰ οὐσιωδέστερα μόνον μέρη.

Τοῖς πλείστοις καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα «συμπαθητικὸν νευρικὸν σύστημα» τυγχάνει ἄγνωστον, διότι μόνον τὰ δύο κύρια κέντρα τοῦ νευρικοῦ συστήματος εἶναι γνωστά, ἡτοι ὁ ἐγκέφαλος καὶ ὁ νωτιαῖος μυελός ἀφ' ἐνὸς καὶ τὰ ἔξ αὐτῶν ἐκφύσιμενα νεῦρα ἀφ' ἑτέρου, διαιρούμενα εἰς αἰσθητικά, κινητήρια κτλ. Ἐκτὸς ὅμως τούτων ὑπάρχουσι καὶ τὰ γαγγλιακὰ ἡ συμπαθητικὰ νεῦρα, χρησιμεύοντα διὰ τὰς ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεως ἡμῶν κινήσεις, ἡτοι τὰς τοῦ στομάχου, τὰς τῶν πνευμόνων, τῆς καρδίας, τῶν αἷματοφόρων ἀγγείων κτλ. Ἡ σπουδαιότης τοῦ συμπαθητικοῦ νεύρου ἔγκειται ἐν τῷ ὅτι τοῦτο διὰ τῶν διακλαδώσεων αὐτοῦ εὑρηται ἐν συναφείρ πρὸς τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νωτιαῖον μυελόν, ἐνῷ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ τὸ συμπαθητικὸν νεῦρον εἶναι ἀνεξάρτητον. Ἡδη ἀπὸ τοῦ 1844 ὁ Μπίλδερ καὶ ὁ Φόλκμαν ἀνεκάλυψαν ὅτι βιτράχου, οὐτινος ἀφροδέθη καθ' ὀλοκληρίαν ὁ νωτιαῖος μυελός ἐκτὸς τοῦ προμήκους, οὐδὲνως διεταράχθη ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν ἐντέρων ἐπὶ ἑδομάδας, χάρις τῇ διατηρήσει τῶν συμπαθητικῶν νεύρων. Παραλείποντες τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος τούτου, ὡς ἡκιστα εὐληπτου τοῖς ἀγνοοῦσι τὴν ἀνατομικήν, ἐρχόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦ κ. Καίλικερ, καθ' ὃ τὸ συμπαθητικὸν νευρικὸν σύστημα φαίνεται ὡς ἀλιστις πολλῶν συνεφαπτομένων καὶ συμπλεκομένων ἀλλήλοις κινητηρίων (ἴσως δὲ καὶ αἰσθητικῶν) μονάδων, αἵτινες ἀρχονται κυρίως ἐν τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ ὡς διακλαδώσεις τοῦ ἐγκεφαλονωτικοῦ συστήματος.

Τέλος ἐν τῷ τμήματι τῆς λουτρολογίας ὁ δόκτωρ Ιούλιος Φοδόρ, διευθύνων ἱατρὸς τοῦ κεντρικοῦ βιενναίου λουτρῶν, ωμίλησε περὶ τῆς διὰ τοῦ ὑδατος θεραπείας τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ.